

za nichž obžalovaný podepsal úmluvu o výhradě vlastnictví, lze teprve posouditi, zda k neobmezené výhradě vlastnictví skutečně došlo, či zda by, berouc v úvahu i poměr kupitele k osobě, pro niž věci kupoval, případné dispoice koupenými předměty se strany této třetí osoby musily býti rovněž nějakým způsobem zamezeny, by výhrada vlastnictví obsažená v objednacím lístku, podepsaném kupitelem, u něhož však věci zůstatí neměly, došla svého uplatnění. Bude-li po uvážení významu onoho ústního sdělení obžalovaného zjištěno, zda skutečně mezi Aloisem H-em a obžalovaným došlo k výhradě vlastnictví, v objednacím lístku předtištěné, bude nutno, by soud první stolice uvažoval též o tom, pokud si obžalovaný musil případnou, snad jen v objednacím lístku obsaženou výhradu vlastnictví uvědomiti, což jest pro subjektivní stránku činu rozhodujícího významu a v rozsudku rovněž není zjištěno. Uvedená rozhodná zjištění a úvahy o jich významu náležejí soudu první stolice, jenž může je učiniti teprve po provedení nového hlavního přelíčení, takže jsou tu podmínky pro vyhovění zmateční stížnosti obžalovaného již v neveřejném sedění. Bylo proto podle § 5 zákona ze dne 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. z roku 1878 za souhlasu generálního prokurátora uznáno právem, jak se stalo.

Čís. 3207.

Byly-li urážky vysloveny ve formě úsudku, lze jeho správnost (pravdivost) dokazovati jenom důkazem pravdivosti návět, na jichž základě byl úsudek učiněn; o tom, zda tyto návěty (skutečnosti) ospravedlňují pronesené výtky, rozhoduje soud podle volného uvážení, posuzuje věc podle směrodatných povšechných názorů společenských o pojmu cti jakož i se stanoviska nepředpojatého a nestranného pozorovatele; subjektivní názory třetích osob (svědků), že konkrétní jednání na ně působilo tím či oním dojmem (že se jim kritika článku zdála přiléhavou), je pro posouzení věci vedlejší.

Pojmu »ignorance« odpovídá nedostatek potřebných vědomostí pro určitý obor vůbec, tudíž neznanost potřebných theoretických náležitostí, kdežto znalost jejich a neschopnost, uplatňovati tyto tu jsoucí theoretické znalosti prakticky, poukazuje k povaze nepraktické, třeba prakticky nezkušené, nemotorné, nelze však o takovém člověku ještě říci, že je »ignorantem«.

Vydáváním ve veřejný posměch (§ 491 tr. zák.) nelze rozuměti již sesměšňování někoho (tudíž ironické, satirické, sarkastické výrazy, karikatury, vůbec dobírání si někoho), nýbrž pouze takové sesměšňování, jímž má někdo býti na vážnosti snížen.

Trestnost vylučující důvod podle § 5 tisk. nov. předpokládá kromě toho, že redaktoru hrozila újma rázu tam naznačeného ještě, že redaktor jmenoval správně původce; k tomuto pojmenování původce lze jako k předpokladu beztrestnosti přihlížeti toliko tehdy, když původce znám není.

(Rozh. ze dne 14. června 1928, Zm I 121/28.)

N e j v y š š í s o u d jako soud zrušovací po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku krajského jako kmetského soudu v Chebu ze dne 19. ledna 1928, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem proti bezpečnosti cti podle §§ 488, 491, 493 tr. zák. a § 1 zák. čís. 124/24 sb. z. a n., zavrhl, pokud čelily proti odsuzujícímu výroku ohledně závadných vět, uvedených v rozsudku pod bodem 1 až 6; na-proti tomu jim vyhověl, pokud čelily proti odsuzujícímu výroku ohledně věty, uvedené pod bodem 7, začínající slovy: »So bedauerlich diese Vorfälle«, zrušil tento výrok jako zmatečný, a sprostil obžalované podle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby, že se dopustili uveřejněním této věty v čís. 1 periodického časopisu »M.« z 9. května 1927 a v čís. 109 periodického tiskopisu »K. T.« z 10. května 1927 přečinu proti bezpečnosti cti podle §§ 491 a 493 tr. zák.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti obžalovaných nelze přiznati úspěch, pokud napadá výrok o vině ohledně vět v rozsudku pod čís. 1—6 uvedených. Ohledně věty pod čís. 1 v rozsudku uvedené, v níž se soukromému obžalobci vytýká, že nikdy dosud rozhodčí soudce nedal, nehledíc k jeho ignoranci, tak ostentativně najevo své autoritářství, arroganci a nedostatek zájmu jako soukromý obžalobce, dospěl nalézací soud k výroku odsuzujícímu, jelikož se obžalovaným důkaz pravdy ohledně oněch výtek nepodařil. Tento výrok pokládá stížnost za právně mylný (§ 281 čís. 9 b) tr. ř.), poněvadž podle jejího názoru stačí k beztrestnosti podle § 490/1 tr. zák., když bylo prokázáno, že celé chování soukromého obžalobce u posluchačů a u diváků vyvolalo dojem ignorance, arrogance atd. Touto námitkou tane stížnosti zřejmě na mysli, že v případě, o nějž tu jde, byly vysloveny urážky ve formě úsudku, totiž že pozastavené projevy navazují na určitou událost, na rozhodnou hru, na kopanou, při níž soukromý obžalobce působil jako rozhodčí soudce, a že mají za předmět jeho chování při této hře; a tu stačí podle názoru stížnosti k beztrestnosti, bylo-li třetími osobami potvrzeno, že u nich chování soukromého obžalobce vyvolalo dojem oněch opovrhlivých vlastností, jimiž byl soukromý obžalobce v článku pojmenován. Tento právní názor je mylný; neboť správnost pokud se týče pravdivost úsudku lze dokazovati jenom důkazem pravdivosti návět, na jichž základě byl úsudek učiněn; i tu budou tedy určité skutečnosti — v souzeném případě jednotlivé úkony soukromého obžalobce při oné hře — předmětem důkazu pravdy, a zdali tyto skutečnosti pak ospravedlňují výtky, které byly v článku proti soukromému obžalobci proneseny, o tom rozhoduje soud podle svého volného uvažování, posuzuje věc podle směrodatných povšechných názorů společenských o pojmu cti jakož i se stanoviska nepředpojatého a nestranného pozorovatele. Subjektivní názory jednotlivými svědky projevené, že konkrétní jednání na ně působilo tím neb oním dojmem; že se jim podle tohoto čistě osobního dojmu zdála kritika

v článku uveřejněná býti přílehlavou, jsou pro posouzení věci vedlejší; soud se jimi nemusel vůbec zabývat, ježto pro něj mohou býti rozhodnými toliko konkrétní skutečnosti svědky potvrzené, na jichž podkladě si pak utvoří svůj úsudek sám a nezávisle na tom, jak svědek subjektivně na věc pohlíží. S tohoto hlediska nejde tu tedy o mylnost rozsudku, pokud se nezabývá výslovně údajem svědka Dr. B-a, jenž prohlásil, že pokládá článek za ostrou avšak oprávněnou kritiku, a pokud dále nepřihlíží k jinému novinářskému článku, nýbrž toliko ke konkrétním údajům, které pisatel tohoto článku, Rudolf K., učinil při svém svědeckém výslechu před soudem. Pokud v této souvislosti stížnost namítá, že »všichni svědci« potvrdili, že se soukromý obžalobce choval za hry zpupně a vyzývavě k obecenstvu, nedoličuje tímto přednesem důvod zmatečnosti čis. 5 § 281 tr. ř. — o kterýžto důvod by se podle obsahu výtky jedině mohlo jednat — způsobem zákonu hovícím; neníť na zrušovací soudě, by zkoumal celý obsah spisů a pátral po tom, zdali některá svědecká výpověď a která její část snad poukazuje k takovému chování, jak je uvádí stížnost, nýbrž jest na stěžovateli, by přesně uvedl jednotlivé svědecké výpovědi jakož i statě těchto výpovědí, v jichž pomnutí spatřuje neúplnost, podmiňující zmatečnost podle § 281 čis. 5 tr. ř. Tu ovšem cituje stížnost jméno jediného svědka (D-a) uvádějíc v této souvislosti, že soukromý obžalobce netoliko na opětné poznámky obecenstva a orgánů při hře spolupůsobících, — právě onoho svědka D-a — odpovídal tím, že oproti obecenstvu učinil »pohrdavé poznámky« a pokračoval ve způsobu, jímž hru vedl. Leč z výpovědi svědka D-a nevysvítá, že soukromý obžalobce učinil »pohrdavou poznámku«, a nemohl se proto ani soud s touto toliko stížností vymyšlenou skutečností zabývat. Pokud se týče výtky ignorance namítá stížnost, že ignorance tu je netoliko tehda, když někdo nemá potřebných theoretických znalostí v určitém oboru, nýbrž i tehda, když tyto znalosti má, avšak nedovede je prakticky uplatňovati. I tento právní názor je mylný, poněvadž pojmu ignorance odpovídá nedostatek potřebných vědomostí pro určitý obor vůbec, tudíž neznalost potřebných theoretických náležitostí, kdežto znalost jejich a neschopnost, uplatňovati tyto tu jsoucí theoretické znalosti prakticky, poukazuje k povaze nepraktické, třeba prakticky nezkušené, nemotorné, nelze však o takovém člověku ještě říci, že je »ignorantem«. Z tohoto předpokladu zřejmě a správně vychází i napadený rozsudek, a nelze povšechným dovozováním, že »všemi« svědky bylo potvrzeno, že soukromý obžalobce nezná pravidel hry, napadati výrok soudu, jenž, maje i tento údaj svědků na zřeteli, dospěl k právně bezvadnému závěru, že třeba tu byl prokázán nedostatečný praktický výcvik soukromého obžalobce, přece tu nebyl proveden důkaz pravdy ohledně výtky ignorance, jejíž správný význam byl shora vyložen.

Marně se snaží dále stížnost, dovolávajíc se důvodu zmatečnosti čis. 9.a) — správně čis. 5 — § 281 tr. ř. dokázati, že část článku, počínající slovy »Je weniger« a končící slovy »Nero in der Westentasche« — tudíž věty v rozsudku pod čis. 2—4 a 6 uvedené — se na soukromého obžalobce vůbec nevztahují, nýbrž že jsou svým obsahem toliko zcela po-

všechnou úvahou o nedostačitelnosti rozhodčích soudů při hře kopané vůbec. Kmetskému soudu neušel poněkud povšechnější doslov těchto vět, neboť hned na počátku rozsudkových důvodů, obíraje se zjištěním smyslu a tendence pozastaveného článku, si uvědomuje, že jsou v něm obsaženy i jisté zdánlivě povšechné poznámky o činnosti rozhodčích soudců a právě ohledně této povšechné části článku dospívá soud k závěru, že se vztahovala zejména i na soukromého obžalobce, čerpav toto své přesvědčení z okolnosti, že článek uvádí soukromého obžalobce — scil. ihned na počátku — jménem jako rozhodčího soudce při kopané ze dne 8. května 1927, jakož i dále z celé souvislosti vůbec. Tento výklad smyslu článku napadá stížnost jedinou námitkou, v níž by bylo lze spatřovati řádné provádění důvodu zmatečnosti podle § 281 tr. ř., a to neúplnosti podle čis. 5 § 281 tr. ř., poukazujíc k tomu, že druhý odstavec článku, následující těsně po větách 2—4 a 6, začíná slovy »Vom Allgemeinen nun wieder ins Spezielle«, čímž — podle stížnosti — prý dochází k jasnému výrazu záměr pisatelův, že se po povšechných úvahách, jednajících o nedostacích rozhodčích soudců vůbec, vrací zase k rozboru činnosti soukromého obžalobce speciálně. Této výtce bylo by lze přiznati úspěch pouze tehda, kdyby bylo jasno, že by výklad, který nalézací soud dává pozastaveným částem článku, nemohl logicky obstát, kdyby se soud i touto stížností vytknutou větou byl podrobněji zabýval. Leč, jakž z celého obsahu článku vysvítá, je tento výklad smyslu článku logický a též s touto větou spojitelný, že se totiž v prvním odstavci článku předesílají některé povšechné poznámky o činnosti soukromého obžalobce jako rozhodčího soudce při závodech »na kopanou«, kdežto v druhém odstavci se pak uvádějí konkrétní chyby, jichž se soukromý obžalobce dopustil při oněch závodech jako rozhodčí soudce. Je tedy na snadě, že tu nejde o neúplnost, jak ji má na mysli čis. 5 § 281 tr. ř., tudíž o neúplnost ohledně skutečnosti rozhodné. Zmateční stížnost v úvodu svých vývodů, věnovaných této námitce, ovšem též uvádí, že se její námitka týká i věty v rozsudku pod čis. 5 uvedeně; leč věta, začínající slovy »Aus Kreisen des K. P. K.« nenalézá se vůbec v prvním odstavci článku, kde se v části od »je weniger« až »Nero in Westentaschenformate« uveřejňují jisté úvahy povšechného rázu, nýbrž na konci článku, a jest v ní ostatně soukromý obžalobce jménem výslovně uveden, takže se její námitky na tuto větu vůbec nehodí. Zmateční stížnost napadá dále i výrok soudu, pokud ohledně vět shora naznačených vyloučil důkaz pravděpodobnosti podle § 4 tisk. novely. Dokazujíc, že tu skutečně šlo o záležitost, jež spadá pod pojem veřejných zájmů ve smyslu § 4 tisk. novely, a že byly skutečně prokázány okolnosti, pro které tvrzení zprávy mohlo býti důvodně považováno za pravdivé, přehlíží stížnost, že se kromě těchto náležitostí předpokládá podle zákona, by tu byla zřejmá snaha, chrániti především veřejný zájem, a že rozsudek právě tuto třetí zákonnou známku vylučuje s ohledem na celý způsob, jímž byl článek sepsán, a jenž spíše poukazuje k záměru, haniti osobu soukromého obžalobce, než hájiti veřejný zájem. Tuto část rozsudkového výroku stížnost nenapadá, je proto závazná co se týče

jejího skutkového obsahu i pro řízení zrušovací a nelze proto stížnosti přiznati ani v této příčině úspěch, aniž bylo třeba zabývat se otázkou, zdali její vývody, pokud se týkají dalších náležitostí § 4 tisk. novely, jsou správné. Pokud stížnost uplatňuje, dovolávajíc se zřejmě důvodů zmatečnosti čís. 10 § 281 tr. ř., že věty pod 1—5 v rozsudku uvedené zahrnují v sobě výtky z opovržlivých vlastností a takového smýšlení, takže by tu byla na místě spíše kvalifikace podle § 491 než podle § 488 tr. zák., sluší připustiti, že některé z výtek v těchto větách obsažených skutečně spíše mohly poukazovati k skutkové podstatě povšechného hanění z opovržlivých vlastností a opovržlivého smýšlení se vztahem na určitou událost; leč ať se kvalifikují ony projevy tak neb onak, jest jejich kvalifikace s hlediska jejich věcného vztahu k osobě soukromého obžalobce a formálního ocenění průvodního materiálu s hlediska důkazu pravdy a pravděpodobnosti, posléze i s hlediska výměry trestu zcela bezpodstatná; to připouští i stížnost sama, a není proto třeba touto zcela bezvýznamnou právní námitkou dále se zabývat. Nedůvodnou je posléze i podle § 281 čís. 9 b) tr. ř. vznesená výtká stížnosti obžalovaného Kurta S-e, že mu měla býti přiznána beztrestnost podle § 5 tisk. novely. Již v rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 17. dubna 1926 — čís. sb. n. s. 2345 — byla vyslovena zásada, že tento trestnost vylučující důvod předpokládá kromě toho, že redaktoru hrozila újma rázu v § 5 cit. zákona blíže naznačeného ještě, že redaktor jmenoval správně původce, a že k tomuto pojmenování původce lze jako k předpokladu beztrestnosti přihlížeti toliko tehdy, když původce znám není. Jelikož však podle skutkových zjištění soudu byl původce ohledně pozastavených vět čís. 1—4 a 6 soukromému obžalobci již z obsahu článku samého znám, kdežto ohledně věty 5. se dověděl soukromý obžalobce o osobě původcově jeho vlastním přiznáním již při jednání o smír dne 13. června 1927, nelze obžalovanému zodpovědnému redaktorovi pro jeho dodatečně dne 21. července 1927 při zodpovědném výsledku učiněné doznání, že Dr. F. je původcem článku, přiznati výhody, které podle § 5 tisk. nov. se správným jmenováním původce — scilicet doposud neznámého — jsou spojeny. Bylo proto zmateční stížnost ohledně vět sub 1—6 v rozsudku uvedených zamítnouti ve smyslu § 288 čís. 3 tr. ř. jako nedůvodnou, z části i jako po zákonu vůbec neprovedenou.

Naproti tomu jest zmateční stížnost v právu, pokud dovolávajíc se důvodu zmatečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř. označuje za pochybený odsuzující výrok ohledně věty uvedené v rozsudku pod bodem 7. Větu tu počínající slovy »So bedauerlich diese Vorfälle« podřaduje soud pod skutkovou podstatu vydávání ve veřejný posměch ve smyslu § 491 tr. zák. (případ druhý) a uvádí, že »dotyčný výrok jest nejen objektivně způsobilý k tomu, nýbrž má podle celého způsobu psaní zřejmě za účel, by byl soukromý obžalobce vydán ve veřejný posměch, při čemž se slovy »zůstane u svého kopyta« naráží na to, že soukromý obžalobce jest zaměstnán v obuvnickém obchodě svého otce, na čemž nic nemění okolnost, že ani jeho otec ani soukromý obžalobce není sám povoláním obuvníkem«. Soud tu vychází ze zřejmě mylného výkladu zákona, po-

kud se domnívá, že každé vydávání ve veřejný posměch samo o sobě — a pouze to a ne více zjišťuje rozsudek — naplňuje již skutkovou podstatu přestupku (přečinu) podle § 491 tr. zák., kdežto podle správného výkladu zákona nelze vydáváním u veřejný posměch rozuměti již sesměšňování někoho — tudíž ironické, satirické, sarkastické výrazy, karikatury, vůbec dobírání si někoho, — nýbrž, jak dokazuje již nadpis »hanění« k § 491 tr. zák., pouze takové sesměšňování, jímž někdo má býti »na vážnosti snížen«. Právě tato náležitost není však naplněna oním projevem, jak jej zjistil nalézací soud; vždy« pokud se vyslovuje naděje, že dobrým následkem nepříjemných příhod při oné hře bude, že soukromý obžalobce zmizí z fotbalového hřiště, nespátřuje soud sám, jak z rozsudkových důvodů vysvítá, v této poznámce sesměšňování a to právem, poněvadž tu jde o projevení názoru podle událostí při hře na kopanou se odehravších zřejmě odůvodněného, jímž se neubližuje ještě cti soukromého obžalobce, a poznámka, že budoucně »zůstane u svého kopyta«, by mohla býti, i kdyby se vycházelo s hlediska pro obžalovaného nejnepříznivějšího, že měla býti narážkou na povolání soukromého obžalobce, nanejvýš jeho ironisováním, jeho odkázáním do oboru působnosti, jemuž rozumí, s jistou satirickou narážkou na jeho povolání; nikdy však taková narážka, ať již byla správná nebo nic, nebyla způsobila, sesměšňovati soukromého obžalobce ve veřejném mínění způsobem snižujícím a stavěti snad povahu, vlastnosti, smýšlení jeho do světla, že by tím trpěl na své cti a na úsudku jiných o jeho hodnotě jako člena lidské společnosti. Bylo tu tedy zmateční stížnosti vyhověti a uznati ve věci samé na podkladě skutečností prvním soudem zjištěných, jak se stalo.

Čís. 3208.

Pojem »domu« ve smyslu § 83 tr. zák. nelze omezovati jen na budovy, nýbrž domem dlužno rozuměti kromě vlastních budov i jejich příslušenství, s nimi pomocí zdí, plotů neb ohrad jeden celek tvořící, tedy zejména také připojené k nim o h r a ž e n é dvory.

(Rozh. ze dne 14. června 1928, Zm I 167/28.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmatečným stížnostem obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Liberci ze dne 24. ledna 1928, pokud jím byli stěžovatelé uznáni vinnými zločinem podle § 83 tr. zák. a to zmatečným stížnostem Emila L-ého, Emila S-a a Emila Š-a veskrze, zmateční stížnosti Waltra P-a potud, pokud tento obžalovaný byl uznán vinným zločinem podle § 83 tr. zák., v druhém jemu za vinu kladeném případě, to jest násilným vniknutím na dvůr P-ův, rozsudek prvé stolicice ve výroku o vině, pokud uznáni byli vinnými Emil L., Emil S. a Emil Š. vůbec a pokud uznán byl